

Risastórt virki á Drelnesi á Tvøroyri verður forðað av samlaðu borgarligu flokk-unum á Føroya lögtingi

Trot uppá arbeiðsgevandi virki neit fólkunum hart á Tvøroyri og allari Suðuroynni eins og so nógv aðra staðni í Føroyum.

Sum ikki er lögð var og er nógv á máli á hesum plásum, hvat ið er til ráða at taka fyrri at skapa arbeiðsgevandi virki.

Tá er tað, at advokaturin Niels Arup skrivur til sóknarstýrið á Tvøroyri og til landsstýrið, at hann er umboðsmaður fyrri peningasterk- ar útlendar kreftur, sum vilja fáa stórvirki í lag í Føroyum, og teir høvdu kosið at gera hetta á Drelnesi á Tvøroyri. Men tá ið stati- stikkurin visti, at tann nøgd av fiski, sum ein kundi vænta frá før- oyskum bátum, í fyrstuni ikki vildi vera nóg mikið til at uppsætning av so stórum virki kundi standa seg, var neyðugt at virkið fekk loyvi at keypa uppskoytisfisk frá fremmandum skipum, tá ið tilførs- lara frá føroysku veiðiforunum var ov litil.

Allir í kommunustýrinum vóru sameindir at jatta at lata lendi á Drelnesi til at seta upp umtalaða stóra fiskavirki. Talan var um at byggja fyrri einar 12—15—20 milljónir.

Eingin í Froðbiar sókn og í all- ari Suðuroynni ívaðist í, at um- sóknin frá Arup vegna hesa veldugu samtøku av fremmandum kapitali vildi verða jattað. Tá ið talan var bara um uppskoytisfisk var jú eing in vandi fyrri, at føroyskur fiskur vildi verða útikokaður. Tvørtur- ímóti knúdi ein vanta, at eitt nýtt peningasterkt felag, ið setti so miklan pening í veð fyrri at fáa mest møguligu rúgvu av fiski, vildi verða prishækkandi og soleiðis koma at hav alstóran týðning fyrri fiskimannin, sum ikki hevur um- støður í okkara borgarliga samfelagi at seta tey neyðugu stórvirki á stovn.

Tað gekk striltið hjá advokati Arup at fáa tað greiða svarið. Men so kom tað.

Landsstýrið segði tvørt neit! Hetta kundi ikki bera til, hildu suðuroyingar. Felag og øll sóknar- stýrir í oynni tóku seg so saman um at heita á tingið um at geva umstøktu loyvi, tí tað var eyðvitað, at eitt tilfitt virki vildi koma at hava alstóran týðning fyrri oynna og koma at vinna á øllum sum æt arbeiðsloysi.

Men hóast allar góðar grundir talaðu fyrri at taka undir við hesari stórvirkisroynd, hendi tað, at ikki bara samgonguflokkarnir; fólkaflokkurin við Háruni Djurhuusi á odda, tjóðveldisflokkurin við Erl. Paturssyni og Karsten Hoydal á odda, gamla sjálvstýri við Niels Winther Poulsen á odda, men eisini sambandsflokkurin við ongum minni enn lögtingsmanninum Eyri Suðuroynna Andreas Djurhuus á odda tóku undir við landsstýrinum við at sýta umsóknina frá advokati Arupi um loyvi fyrri tað ætlaða stórvirki at keypa uppskoytisfisk frá fremmandum skipum.

Fyrri suðuroyingar var hetta nei- ið ein hin meinsti stingur, ið teir hava verið fyrri. Vit kunnu vist siga, at nei-ið var eisini meint fyrri allar Føroyar, tí er tað nakað við í hesi »modernaðu« kappingartíð treingja til, so er tað tiltøk, ið kunnu skapa ta stóru veiðu við fremstu nútím- ans virkjum á landi.

»Tá ið menn ikki vilja fylgja javnaðarmanna uppskotum at seta tilfitt stór landsvirki á stovn, megu aðrar kreftir gera tað, um vit ikki framvegis skulu liggja sum eftir- bátur!«

Soleiðis ljóðaði í fólkamunni í hvorum heimi í Suðuroy. Og so- leiðis ljóðar tað allastaðni í Føroyum, har ið kravið um arbeiði til allar hendur á sjógvi og landi er ein hjartasok og beinavegin kenst sum ein livspurningur fyrri ta ar- beiðandi fjøldina.

Hvussu kundi tað bera til, at allir tingmenn teirra borgarligu flokka við undantaki av suðuroyinginum Poul Johannes Poulsen úr Sumbæ vóru ímóti tilikum stórvirki?

Vóru tað bara tingmenn teirra borgarligu flokka innan fyrri sjálv- stýrissamgonguna, var kanska tann forkláringin takandi, um enn hon er meiri enn ónøsslig í skaplyndi sinum, at tað var tann socialistiski arbeiðarflokkur, ið teir við sinum kvalandi nei-i vildu koma og við hungursvorðinum vitandi, at hung- ur er eitt hitt harðasta svorðið.

Men hvussu kundi tað bera til, at hesir harðu hálsar av stjórnaflók- kum einu suðuroyartingmannin sambandsstýringmannin Andreas Djur- huus at fylgja sær í hesum harða og kalda nei-inum, ið fyrst og fremst kom at raka ta arbeiðandi fjøldina á sjógvi og landi í Suðuroy?

Nógv fyrri at hoyra K. Wang

Undir viðgerðini av tæna- mannalógini helt onkur úr andstøð- uni á tingi fyrri, at hann ikki kundi vera við til at atkvoða fyrri upp- skotinum í tí liki, tað var uppsett. Her var helst sipað til ójavnin í normeringini og tí, at ov nógv vald varð lagt landsstýrinum til avgerðar; hann helt, tingið átti at hava hond í lonarlagnum, hvussu tað hækkaði, og hvussu teir ymisku persón- arnir vórðu uppnormeraðir.

Til hetta seinna helt Kn. Wang, at vit máttu vóna, at tey ymsu landsstýrini, ið komu at sita, vóru so mikið at sær komin, at ikki varð skeitt eftir, hvør persónurin var.

Hetta ljóðaði vakurt. — Men tá hugsað verður um, at hesi somu orð vórðu segd av Knúti Wang, so fær týðningurin eitt annað ljóð, serliga tá ein hevur í huga, hvussu hann hevur fláð ein vissan starvs-

Ja, hvussu kundi hetta bera til, og hvussu bar hann seg at dan draga alt sambandið við sær, hóast vit ongan sambandsvejlara í Suðuroy ella nakra aðrastaðni hava hoyrt, sum ikki »krossar« seg yvir, at tingmenn, at kalla allar sum ein innan fyrri teir borgarligu flokkar- nar, kundu vera so skilaleysir fyrri ikki at siga samvitskuleysir at forða einum stórvirkistiltaki, sum her var ætlað at seta á stovn?

Kann nakar av hesum sam- hugaðu og heitu fyrri skapan av drift- um her á landi aftur velja tilikar menn?

Eitt er vist, at eingin vágvingur, eingin sunnvingur ella porkeningur, eingin hovvingur innan fyrri arbeið- arastættin, sum ikki kann fáa ar- beiði á sinum fœðistaði, vil gera annað enn við harðastu orðum for- doma hesa ógerð.

Tað var nær at hugsa, at kom fyrst eitt stórvirki á Tvøroyri sum hovuðsplatíð fyrri norðara part av Suðuroynni, vildi tað skapa hug- hjá mætum monnum eisini at seta annað liknandi stórvirki á stovn í Vági fyrri syðra helming av oynni! Hesar hovuðsbygdir í oynni hava somu uppgávu við sinum fráliku havnum at vera miðdepul fyrri hvønn sin helming av oynni so- leiðis sum tær nú í mannaminni hava verið tað.

Arbeiðsmenn og fiskimenn og allir góðir suðuroyingar!

Latum okkum fylkjast og leggja allar kreftir í við Tvøroyri og Vági sum hovuðshavnum lyfta bæði norð- ara og syðra helming av oynni til góð og livilig kor við arbeiði til hvørja hond!

Latum okkum sameintir fella teir, sum forða stórum arbeiðsskapandi virkjum!

mann ígjøgnum, sum honum ikki likaði — helst tí hann ikki var fólkaflokksmaður.

Kann nakar tí vera so góðtrúv- in, at hann trýr uppá, um Knút var landsstýrismaður, at hann ikki hevði skeitt, hvussu viðkomandi var politisk litaður.

Nøkur orð um orðaskiftið á tingi um løgmannsrøðuna

Orðaskiftið á tingi um lögmanns- røðuna var skjótt at enda, tað mundu landsstýrisflokkarnir halda vera best, tí tóku so fáir orðið. — Sigurð Joensen segði, at javnaðar- flokkurin hevði hóttað gomul og sjúk undan síðsta vali. Sigurð Jo- ensen er sakførari, men sær ikki mun millum hóttað og ávarðing. Javnaðarflokkurin ávaraði veljarar- nar undan síðsta vali. Og tað kom at vera so, at javnaðarflokkurin kom ikki aftur í landsstýrið, og tí eru tær sosialu lógirnar komnar 3 ár í afturhond, og tað sviður nokk so nógv at teim gomlu og sjúku.

Hóttan er nakað, sum sakførarar brúka, tá ið teir krevja skuld inn. Skuldarin fær bræv frá sakførar- anum: betal skuldina innan 14 dag- arar, ella verður tú stevndur, og so selja vit við tvangsauktión. Ná, ja, sakførararnir hava tað at liva av.

Kjartan Mohr legði eftir javnað- arflokkunum, sum hann er vanur, og serliga eftir P. M. Dam. Hann helt, at P. M. Dam mátti skiftast út; men nú eru tað so fá, sum hugsa sum Kj. Mohr. Eg haldi ikki, at veljarnir vilja útskifta Dam, síðsta fólkatingsval visti annað.

P. M. Dam hevði út móti líka nógv persónligar stæmmur sum framburðsflokkurin og fólkaflokk- urin til samans; men Kj. Mohr er útskiftur úr býráðnum, og Kjartan dettur kanska inn á ting við at renna runt um Føroyar eftir stæmmum.

Annars var røðan hjá Kjartan Mohr ring at skilja, hann tosaði um hekkutrolarar at landa til file- hus.

Marius Johannesen helt, at tað var undarligt, at sambandsflokkurin harmaðist um, at eingin yvirtøka var framd. Eg haldi ikki, at sam- bandsflokkurin er harmur um, at eingin yvirtøka er framd.

Men tað er at harmast um, at vit skulu hava 4 sjálvstýrisflokkar á tingi, sum tóku seg saman um at fremja loysing, og hava sitið í 4 ár og bara hava leypin fullan av sam- bandi. Eg haldi, at allir sjálvstýris- flokkarnir kundu tikið punkt 1 í sambandsstevnuni frá 1930, hon ljóðar nakað soleiðis: Den nuværen de statsretlige stilling bevares usvækkelig i kongeriget Danmark. Tá vóru vit amt í Danmark. Sam- bandsflokkurin hevur blakað punkt 1 frá 1930 burtur.

Tað hevur ofta verið, at sjálv- stýrismenn hava rópt eftir sam- bandsmonnum: gamla sambandið.

sambandsrukka, svarta samband. Sjálvstýrisflokkurin og sambands- flokkurin, teir eru javnt gamlir; teir kundu fyrri tað verið tvíburðarbørn — men teir eru ójavnir tvíburðar. Sambandsflokkurin er ein vittgang- andi sjálvstýrisflokkur, og sjálv- stýrisflokkarnir eru nú samband.

Men tað ger mær tað sama, um vit eru loysing ella vit eru samband, um fólkíð skal hava tað gott í landinum, máa vit hava javnaðar- manna stýri í landinum.

Teir flestu av landsstýrisflokk- unum, sum tosaðu undir orðaskifti- num, sögdu, at teir vildu ikki hava rós. — Hvussu kundi teir vanta rós? Samgongan slitnaði, og tá fóru teir at lasta hvønn annan. Lands- stýrisbløðini lastaðu og settu skuld ina hvør á annan, og tað er bara 1 ár, síðan teir knýttu saman aftur. So, tá ið teir sjálvir fara illa við og lasta samgonguna, tað er nokk. Nei, rós eiga teir ikki.

S.P.J.

Flokkurin

LANDSINS STORSTI FLOKKUR

JAVNAÐARFLOKKURIN er sum kunnugt hin nógv storsti flokk- urin í Føroyum; men svikaligir landsstýrispartnarar, sum ræddust hin øgila framburðin, sum hendi, meðan javnaðarmenn høvdu leiðsl- una í landsstýrinum, vildu heldur fylkjast við afturhaldinum, sum fekk troðkað javnaðarflokkin burt- ur úr øllum álitisessum í lands- leiðsluni.

JAVNAÐARFLOKKURIN er skipaður av mongum felegum kring- landið, sum telja umleið 1200 limir. Í hesum kemur eingin flokkur javn- aðarflokkinum nær námin.

Afrat hesum kemur SU sosial- istiskt ungmannaafelag — í Havn við umleið 70 limum.

Framgongdin hevur verið stór tvey tey seinastu valini. Tølini eru hesi:

1954	2115 atkv.	19,7 pst
1958	3584 atkv.	25,8 pst
1962	4153 atkv.	27,5 pst

Í alt ein framgongd frá 1954: 1648 atkv. ella 8,8 pst. — Flokkur- in hevur umleið 900 atkv. fleiri enn næststørsti flokkur.

FYLKIST UM

JAVNAÐARFLOKKIN!!

Spinnið í Gøtu

tygum fáa gott tógv, og skjóta avgreiðslu.

Vit keypa óvaskaða og vaskaða ull og selja øll sløg av føroyskum tógvi.

TØTINGARVIRKIÐ

v/ Ólavur Gregersen — tlf. 20 í Gøtu

Vit hava altíð á goymslu alt tilfar til

blikksmið
sanitet
hitaverk

DEMICH

Tlf. 1776 - Tórshavn

Verður sent um
alt landið